

Ekwo Rutu

Nawomi yee Rutu

1 ¹Teke ndu-ikpe shi abujekwaduru ndu-ishi ndu Ízurelu bẹ́ okpa-nri byaru l'alí ono. O dürü nwoke lanu, shi lẹ́ mkpukpu Bẹ́tulehemu, nō l'alí Jiuda; yee nyee ya; mè ụnwu iya unwoke ẹphenebo gbeshi lashia alí Mówabu. ²Epha nwoke ono bụ́ Eliméléku; ẹpha nyee ya bürü Nawomi. Epha unwoke labo, o nwütaru bürü Mahülönü waa Kiliyonu. Ephe bụ́ ndu mkpukpu Bẹ́tulehemu, nō lẹ́ Ifurata, l'alí Jiuda. Ephe gweta lashia alí Mó-wabu je eburu.

³Ephe bunyaa l'eka ono; Eliméléku, bụ́ iya bụ́ ji Nawomi nwūhu; gbado nwanyi ono yee ụnwu iya unwoke labo pho. ⁴Ephe bya aluchaa ụnwanyi Mówabu. Unyomu phẹ ono bẹ́ onye lanu aza Ọpa; onye ọphuu bürü Rutu. Ephe buépho l'eka ono iphe, rwuru apha iri; ⁵Mahülönü yee Kiliyonu bya anwúshihukotakwapho. Oọ ya bụ́; ẹphenebo gbado Nawomi egube ono, ji iya gbadokwaru iya pho ono.

⁶A nonyaa o nüma lẹ́ Chipfu byawaru agbaaru ndibe iya mkpu; mee g'ephe nweru nri eriri; Nawomi; yee unyomu ụnwu iya ẹphenebo jíkobe shi l'eka ono lashia ibe phẹ. ⁷Noo ya; yee unyomu ụnwu iya ono ẹphenebo tuko shi l'alí ono, ẹphe shi buru ono gbeshi; kwasəru uzo, shiru lashia alí Jiuda.

⁸Nawomi bya epfuaru unyomu ụnwu iya ono ẹphenebo sụ: “Unu tufbukwaa la azu lapfuchaa ne unu l'ulo phẹ. Gẹ Chipfu mekwaaru unu ree g'unu meru iya ndu ọphu nwūhuwaru nü-a; waa mbédúa. ⁹Mbụ; gẹ Chipfu mekwaaru gẹ meji nmapfurū unu l'ibe onye unu a-lúcharu l'ehu l'ehu.”

O pfuebe nno o tsutsuchaa phẹ ọnụ; ẹphe tuko bungee ékwa; raa ntumatu; ¹⁰sụ iya: “Waawaa-o! Anyi a-tuko swíru lapfu ndibe unu.”

¹¹Ole Nawomi súru phẹ: “Unwada mu; ọphu g'unu laphu azu. ?Bụ k'ishi gunu bẹ́ unu e-gude tsoru mu? ?Bụ gẹ mu a-nwütakwadu ụnwu; k'ọphu

aa-sụ l'oo g'ephe aluru unu? ¹² Unu laphu azu ụnwada mu; kèle mu kahunukaakwaru k'alụ ji ozo; ole ọ -bükpoorunu l'oo gẹ mu sụ lẹ mu elekwadu ẹnya k'alụ ji; mbụ; mu -luru ji l'enyaashi-a; bya anwüşhia ụnwegirima unwoke; ¹³ ?unu a-nodukpoephō kwaberu phē g'ephe vutaada tōo? Mbụ-a; unu a-ha eje aluru ji; nodukpoephō kwaberu phē tōo? Waawaa; ụnwada mu; kèle mbędúa bę ọ kakwa aburu aphụ eme l'unubędúa; noo kèle Chipfu bę tufuwari ęka byia mu l'ehu.”

¹⁴ O pfuchaa nno; ephe tuko waa ękwa ozo. No iya; Opa kwe bya etsutsua ne ji iya ono ọnụ; ọ bürü iya ala azu. Obenu l'onye ophu bụ Rutu turu Nawomi swiṣwi-a.

¹⁵ Nawomi sụ iya: “Lenu; nyee nwune ji ngu alapfuakwa ndibe phē; waa agwa phē. Tsokwaru iya la azu.”

¹⁶ Rutu sụ iya: “Ta asuhe mu gẹ mu haa ngu; ozoo gẹ mu laphu azu; l'o kwa ęka iije bę mu e-je. O bürü ęka i kwaru bę mu a-kwakwapho. Ndibe unu a-bürü ndibe nkemu; Chileke ngu abükwarupho Chileke nkemu. ¹⁷ Ęka i nwühuru bę mu a-nwühu. O bükwarupho ęka e liru ngu bę ee-li mu. Ge Chileke mekwaa mu ophu, ka njo m'ọ będu anwühu bụ iphe, e-kekaha mu lę ngu.” ¹⁸ Nawomi maerupho lę Rutu pfwaruu iya obu iya; ọ paru iya haa.

¹⁹ Tobudu iya bụ; ụnwanyi labo ono kpochibe iya; jee gbiriri jasụ ephe rwua Bętulehemu. Ephe bahüephō Bętulehemu; mkpukpu ono l'ophu swoṅgahu l'opfu ęhu phē. Ụnwanyi nödu ebu mkpu asuje: “?Mbụ; bụ Nawomi dụ egube-a tōo?”

²⁰ O sụ phē: “Ndu mu; unu te ekuhékwa mu Nawomi. Unu kujechia mu ‘Mara’; kèle Okalibe-kangokötaru-nü mewaru; ndzụ mu bürü nwa-qtso-ilu. ²¹ Teke mu eje ejeje bę mu vu l'ishi paru l'ęka. Ole Chipfu mewaru gẹ mu gbaru ęka lwatashia. ?Bụ k'ishi gunu bę unu a-nödu eku mu Nawomi l'ęka Chipfu nüwaru mu chijipfuu? Mbụ lę Okalibe-kangokötaru-nü meakwaru iphe-ęhuka dapfuta mu.”

²² O ya bụ; Nawomi yee nyee nwa iya, bụ Rutu, bụ onye Mówabu tuko swiṛu lwarwuta Bętulehemu lę g'aabahü lę teke akpatajé balị.

Rutu eje ákpá l'opfu Bówazu

2 ¹ O nweru nwoke lanụ, yee ji Nawomi bụ abụbu. Nwoke ono bụ onye unuphu Eliméléku phē. O bụ onye nweru iphe shii. Ephä iya bụ Bówazu.

² O be ujiku lanụ; Rutu, bụ iya bụ nwanyi, shi Mówabu ono sụ Nawomi: “Jiko gẹ mu jenü l'okabyi ndiphe je amaru; ?ọ dürü onye mu a-tuba l'ęnya, e-kwe gẹ mu je ákpá l'okabyi iya.”

Nawomi sụ iya: “Jenü nwada mu.” ³ O ya bụ; o tüğbua je akpaahaa ákpá; etsokpoephō ndu akpata iphe l'okabyi azu l'azu akpa mkpakwa iya. Iphe emeje iphe; ọ buerupho l'opfu Bówazu, bụ onye shi l'ęnya unuphu Eliméléku phē bę ọ bahuru obu.

⁴A bya ele ẹnya; Bówazu shiwaal lè Béṭulehemu bya. O bya ekele phé sú: “Gẹ Chipfu swikwaru unu-o!”

Ephe sú iya: “Gẹ Chipfu kebekwa ngu l'ọma.”

⁵Tobudu iya bụ; Bówazu bya ajia onye-ishi ndu akparu iya iphe l'egu ono sú iya: “?Bụ nwamgbóko ibe onye bụ ọwa-a?”

⁶Onye-ishi ndu akpata iphe l'egu ono sú iya: “O kwa nwamgbóko, shi Mówabu, tso Nawomi lwa. ⁷O súkwaru: Jiko g'a hanaa ya g'o tsoru ndu ebu balí l'azú; kpa mkpakwa iya ọphu nashíhuru l'upfu iya ọphu, e keshi-ru ekeshi. O shiépho l'útsu jeta ozi byasú nta; gbahaephó ugbo lanú bẹ́ o je atúta unme nwanshíjí l'ime Ḍkpù.”

⁸No iya; Bówazu sú Rutu: “Ngabéru mu nchí jiko nwada mu. Ba adú-kwa teke ii-je ákpá l'egu k'onye ozo. Ta atúgbubaekwa l'eka-a. Gẹ gụ l'uwumgboko, ejeru mu ozi tükokwa nödu l'eka-a. ⁹Leta ẹnya l'eka-a, ephe akpata iphe l'okabyi-a. Tsojekpoe phé pho l'azú. Mu pfuakwaru ụnwokorobya ono sú g'o bọ dükwa onye a-chọ ngu opfu. Teke mini gütar-u ngu; jeje angúta mini, unwoke ono kutaru ye l'itemini pho.”

¹⁰Bówazu pfuchaa nno; Rutu gbushi ikpere; bya ephozeta ishi l'alí kele iya ekele sú: “?Bụ gụnu meru iphe, mu gude dù-beru ngu l'obu egube-a; mbụ kẹ glı nyata mube onye ohozo?” ¹¹Bówazu sú iya: “A kókotaakwaru mu iphemiphé, i mekotaru ne ji ngu ono; k'eshi teke ono, ji ngu nwúhuru; mékwapho g'i gude haa nna ngu; waa ne ngu; mè alí eka a nwúru ngu anwúnwú ono bya gẹ gụ lè ndu i ti mahaada buru. ¹²Gẹ Chipfu pfukwaa ngu ụgwo iphe, i meru ono. Gẹ Chipfu, bụ Chileke kẹ ndu Izurelu, bụ iya bụ onye ono, i gbabataru l'ime iya bya ezeru ndzú ono; pfukwaa ngu ụgwo iya mpfú-ngo lè k'oma.”

¹³O sú iya: “Nnajiuphu mu; jiko gẹ mu dujenu ngu l'obu tekenteke gẹ mu dù ngu iya-a; kele i gudewaa opfu ọma ngu dúa onye-ozi ngu nwanyí obu; l'ebé abụ lè mu dükpoo nü g'onye lanú l'uwumgboko, ejeru ngu ozi.”

¹⁴O gbabeephó l'eri nri; Bówazu sú iya: “Bya anodu l'eka-a taa bure-di; g'i tsutaje iya lè mée-veniga; taa.” O ya bụ; o bya anó-kubeeephó ndu ono, egbu balí ono; Bówazu woru balí, a húru ahúhu nü iya. O taa ya ta-jia ẹpho; taphodo ataphodo. ¹⁵O gbéshiepho akpa úkpa balí ozo; Bówazu sú ndu-ozi iya g'ephe hakwaa ya g'o kpajéchaa úkpa iya kpaa l'ophu, e swékoberu eswekóbe; g'o tọ dükwa onye e-je iya abarú mba. ¹⁶Iphe, unu a-gbe mejechia bụ g'unu lekebeje ẹnya hata ọphu unu sweru esweswe wúshi k'ophu ọo-tütuje iya. Unu ta abakwaru iya mba.

¹⁷No iya; Rutu kpaeephó úkpa balí l'opfu ono jasú l'uzenyashi. O bya echishia ọphu, o kpatarú ono; o búru iphe, dù gẹ nkwegka labo bẹ́ balí ono jiru. ¹⁸O vuta iya lashíja unuphu. Ne ji iya ono húma g'ophu o kpatarú ha. Rutu bya ewofutafúa nri, o riphodoro eriphodo l'eka ono; woru nü iya.

¹⁹Ne ji iya ono jia ya sú: “?Bụ awe bẹ́ i jeru akpa kẹ ntanú? ?Bụ awe bẹ́ i jeru iya? G'onye ono, nyatarú ngu nü ono bükwaru onye a gorú onu-oma nü!”

Ọo ya bụ; Rutu bya epfuaru ne ji iya ono onye o jeru akpa l'ęgu iya. Ọ sụ iya: “Epha onye mu jeru l'ęgu iya ntanụ bükwa Bówazu.”

²⁰Nawomi sụ nyee nwa iya ono: “Gę Chipfu kebekwa iya l'omma; mbụ onye taa ahajedu egoshi ndu nọ ndzụ mē ndu nwụhuru anwụhu lę ya ye-ru phę obu.” O sükwa iya pho: “Nwoke ono bę anyi l'iya bükwa okpobe abụbu; mbụ l'ọo onye lanụ lę ndu o gbaru g'ephe leta anyi enya.”

²¹No iya; Rutu, bụ nwanyị Mówabu ono sụ iya: “L'ophu kachakpoo nụ bükwa l'ọ sụru gę mu byajékpoephō bya etsoru ndu-ozi iya jasụ teke ee-gbuebe balị nkiya.”

²²Nawomi sụ Rutu; mbụ nyee nwa iya ono: “O dükwa ree nwada mu; g'i tsojeru ụnwumgboko, ejeru iya ozi; kélé i -jee ἑka ozo bę aa-chökwa ngu opfu.”

²³Oo ya bụ; Rutu tsoahaa ụnwumgboko, ejeru Bówazu ozi; akpajékpoephō ụkpa witi; waa balị jeye teke e buęberu iya. No iya; Rutu yee ne ji iya ono tükokpoephō buru g'ephe bu.

Rutu yele Bówazu l'ěka eechije balị

3 ¹O be ujiku lanụ; Nawomi, bụ ne ji Rutu sụ iya: “Ada mu; ?tọ dudu ree gę mu chọtaru ngu unuphu ἑka aa-nodu eleta ngu enya ree; mbụ ἑhu a-dụ ngu guu? ²Bówazu; mbụ onye ono, gụ l'ụnwumgboko, ejeru iya ozi shi atukojie nodu ono bę bükwa okpobe abụbu anyi. L'enyashi ntanụ-a bę ọo-nodukwa aphụcha balị l'ěka eechije balị ono. ³Wuchachaa ἑhu ree; nyia manụ, eshi mkpō; chịta uwe ngu ophu kachaa ree yee. I mechaa nno; tüğbua jeshia l'ěka ono, eechije balị ono; ole ọo g'i tii mekwa g'o maru l'i nọ l'ěka ono jasuru oo-righee nri; ngua iphe, angungu. ⁴Teke ọ zé-zetaerupho azee; tonwube enya maru eka ọ zé; tüğbua je aphụlia ya iphe, o phukputeru onwiya l'okpa; zé-kube iya. Ọo-karụ ngu-a iphe, ii-me.”

⁵Rutu sụ iya: “Iphemiphe, i sụru gę mu mee bę mu e-mekota.” ⁶Oo ya bụ; o tüğbua jeshia l'ěka ono, eechije balị ono je emekota iphemiphe ono, ne ji iya sụru iya g'o mee ono.

⁷No iya; Bówazu richaa nri; ngua iphe angungu; ἑhu tsöahaa ya ụtso; o je azé l'ishi ἑka a kuberu balị ono. Rutu pyakpoeophō mpya je aphụfu iya iphe l'okpa bya azé-zeta azee. ⁸O beopho l'echi-abalị; o lwụ-bilihi; chizia nchizi; bya amaru l'ọ dürü nwanyị, zé l'uzo okable iya.

⁹O sụ: “?Bụ onye bę i bụ?”

Rutu sụ: “O kwa mbédúa Rutu; onye-ozi ngu. Hepyabenu mu; kélé ọo ngu bụ abụbu anyi, gbaru g'o leta anyi enya.”

¹⁰Bówazu sụ iya: “Gę Chipfu kebekwa ngu l'omma; nwada mu. Ree ophu i me-ru l'ikpazụ-a kakwa ophu i mehawaru lę mbụ pho shii; kélé i tị kpadụru ishi g'i gbaru tsorу unwokoro; m'ephe nweru iphe-o; m'ọ bụ l'ephe daru okable-o.

¹¹Sụ-a nwada mu; ba tsuṣhi ebvụ; mu e-mekotaru ngu iphemiphe, i rworū; kélé

onyemonye, no lę mkpukpu-a bę makotaru l'i bụ nwanyị, umere iya dushi ree ike. 12 Q bụ eviya l'abụbu mu l'unu dụ ntse shii; ole o nweru onye ọzo, abụbu unu l'iya kabaa nkemu ntse. 13 Nodu l'eka-a l'enyashi-a. Teke o beru l'utsu; o -bürü l'oo-meru ngu iphe, gbaru g'abụbu nemadzụ meeru iya bę ọ -dükwa ree g'o mee ya. Teke ọ bụ l'o to medürü ngu iphe, gbaru g'abụbu nemadzụ meeru iya bę eshinu Chipfu no ndzụ g'o no iya-a; bę mu e-meru ngu-a iphe, g'onye bụ abụbu nemadzụ emejeru iya. Zero l'eka jasụ gę nchi bohū."

14 Oo ya bụ; Rutu zे l'uzo okpa iya jasụ l'utsu. Q gbalihu l'ọnma-ewa-utsu l'ahụma onye ama ẹpha iya tüğbushia. Bówazu sụ iya: "Be mekwa g'a maru lę nwanyị byaru l'ekikiya-a, eechishije balị-a."

15 Q sükwa iya pho: "Tofuta ukpo, i gude phukpute onwongu ono; tọsaa ya atosa." Q bya eworu iya tọsaa; Bówazu bya egude iphe gbata balị ono ugbo ishii yeru iya l'ekwa ono; woru iya bo iya; o vuru lashịa.

16 Töbudu iya bụ; Rutu Iwapfutaephō ne ji iya, bụ Nawomi; o jia ya sụ: "?Q nwürü inwa; nwada mu?" Q tuko iphe-oma, nwoke ono meru iya dokotaru iya; 17 sụ iya: "O gude iphe gbata balị ono ugbo ishii nụ mu; bya asụ gę mu ta agbashiру eka lapfu ne ji mu."

18 Nawomi sụ iya: "Nodukpoephō doo nwada mu; jasuru teke jj-maru iphe, e-me nụ; kele nwoke ono ta abyakwa atüta unme ntanụ-a jasụ teke o hụmaru iya ishi."

Bówazu alu Rutu

4 1 Noo ya; Bówazu tüğbua je anodu l'önü-abata mkpukpu. A bya ele ẹnya; onye k'ono, ẹphe l'iya ka abụbu ono, Bówazu pfuru opfu iya pho nodu aghatawa. O kua ya oku sụ iya g'o byakpôdapho bya anodu anoo. Q laphu azụ je ano-zeta anoo.

2 Bówazu bya ekua ndu bụ ogerenya iri lę mkpukpu ono sụ phę: "Unu byakwa bya anodu anoo l'eka-a." Ẹphe kwe bya ano-zeta. 3 Q bya asụ abụbu phę: "Nawomi, bụ onye ono shi l'alị Mówabu Iwa ono bę abyaakwaa ere alị nwanna anyi, bụ Elimèleku. 4 Qo ya bụ; mu rịa sụ lę mu e-pfurụ ngu g'i nodu l'atati phu ndu-a, nō l'eka-a zụa ya; waa l'iphu ndu bụ ogerenya anyi-a. Q -bürü l'ii-gbata iya; gbatakwa iya. Teke ọ bụ l'i tịi gbata du iya; karụ mu gę mu maru. Kéle o to nwedu onye ọzo, o rwuberu l'agbata iya; agufu gubedua. A -kpoghata gubedua; bụ mu bę o rwuberu."

Nwoke ono sụ: "Mu a-gbata iya-a."

5 Bówazu sụ iya: "I -zụwa Nawomi yee Rutu, bụ nwanyị Mówabu alị ono bę jj-lüpyabekwapho nyee nwoke ono, nwụhuwaru nụ ono; k'ophu ọtögbo akọ mee g'ẹpha onye ono, nwụhuwarunu ono te echihu l'alị iya ono."

6 Onye abụbu phę ono sụ: "Q -dükwa nno bę mu taa gbatakwa iya; kele mu e-shi nno woru okiphe mu tsebe l'önü eta. Gbatachiwaru mu iya ro; kele mu ta gbatakotadu iya."

7 Lę teke k'ichee lę Ízurelu bę qobujeru; o -bürü l'aagbata iphe agbata; ọzoo l'aagbanweta iya agbanweta bę onye lanụ eyetaję akpokpa iya nụ

onye ophuu. O bụru ęgube ono bę eeshije goshi l'iphe bę e mewaru; o k eru ekeru lę Ízuręlu.

⁸O ya bụ; abụbu phę ono sụ Bówazu: "Zunaa ya gübęda." O bya eye-futa akpokpa iya.

⁹Bówazu bya asụ ndu bụ ogeranya; mę ndu ono l'ophu: "Unu bùakwaa ndu ekebe lę ntanụ-a bę Nawomi rekötawaru mu iphemiphe, bụ kę Elimęle-ku; mę kę Kiliyonu; waa kę Mahulonu. ¹⁰Teme mu lüpyabeakwapho Rutu, bụ nwanyị Mówabu; g'o bụru nyee mu; mbụ onye ono, ji iya, bụ Mahulonu nwụhuwaru ono; k'ophu oo-togbo ako mee g'ępha onye ono, nwụhuwarunu ono te echihu l'alị iya. Mbụ g'ępha iya ta achihu l'okpoku ibe phę; ophu o chihu lę mkpukpu phę. Ntanụ-a bę unu tükowarū bụru ndu ekebe mu."

¹¹Tobudu iya bụ; ndu bụ ogeranya ono; mę iphe, bụ ndu nökota l'önü-abata ono zịa mgbede sụ: "Anyi bükota ndu ekebe. Gę Chipfu mekwaa nwanyị ono, alwa ibe ngu ono g'o dù gę Rechielu waa Lii; bụ phę bụ ndu nwüşhiru ipfu ndu Ízuręlu. Gę gübęda nwekwaru iphe l'alị Ifurata; bụ-kwaru onye a maru amaru lę Bętulehemu. ¹²Gę Chipfu shikwa l'ụnwu, oo-me gę nwata nwanyị ono nwüşhiaru ngu mee g'ọnulo ngu dù gę ke Pérezu, bụ onye ono Tema yeru Jiuda."

Eri Dévidi

¹³O ya bụ; Bówazu duta Rutu lüru. O bya ejepfu iya; Chipfu mee ya; o tsuta ime; nwụa nwa nwoke. ¹⁴Unwanyi tuko epfuru Nawomi sụ: "G'aja-ja bükwaru kę Chipfu; mbụ onye ono meru g'i nweru abụbu, l'e-leta ngu enya ntanụ-a. Gępha iya tükokwa Ízuręlu ngakota. ¹⁵O bụ iya e-me g'i tsefu ępa; bya abụru iya e-le ngu nka. Noo kele oọ nyee nwa ngu ono, ye-ru ngu obu ono; mbụ onye ono, ka ngu ree eme l'ụnwu-nwa-nwoke ęsaa ono bę nwụru nwata obu."

¹⁶Tobudu iya bụ; Nawomi bya ekuta nwata ono heru l'ütapfu. O bụ-waru iya rọ ehe iya. ¹⁷Unwanyi obutobu iya pfua sụ: "Nawomi bę a nwütawaru nwa nwoke!" Ephe gụa ya Óbędu. Óbędu bụ nna Jiesi; Jiesi bụru nna Dévidi.

¹⁸Waa oshilökpa Pérezu baa:

Pérezu bụ nna Hęzuronu.

¹⁹Hęzuronu bụru nna Ramu.

Ramu bụru nna Amínadabu.

²⁰Amínadabu bụru nna Náshonu.

Náshonu bụru nna Sálumonu.

²¹Sálumonu bụru nna Bówazu.

Bówazu bụru nna Óbędu.

²²Óbędu bụru nna Jiesi.

Jiesi bụru nna Dévidi.